

IDEA 2019 -KILPAILUN IDEAT

Ehdotuksia tuli yhteensä 11, kaikista eri vasun sisältöalueista. Ideat alla sisältöalueittain. Palkitsemme 3 parasta ideaa.

SISÄLTÖALUE: YMPÄRISTÖ

IDEA 1

Perustimme lasten unelmien mukaisen Piippolan vaarin puutarhan päiväkotimme pihalle uudeksi oppimisympäristöksi talkoovoimin perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa vasun hengessä. , Puutarhamme ylitti valtakunnan uutiskynnyksen: <https://yle.fi/uutiset/3-10375720>

IDEA 2

Järjestimme päiväkotimme Porvoon kaupungin kestävä kehitys-myönteisen strategian innoittamana muovinkeräysjärjestelmän. Osallistamme lapset mukaan, he saavat ensin viedä muoviroskia jätepussiin ja pussin täytyttyä käydä tyhjentämässä ryhmän jätepussin isoon säiliöön. Koska päiväkodin pohjapiirustus on käytävänomainen, matka muovisäiliölle on pienelle lapselle ihan kunnioitettava matka. Matkan varrelle teipataan välillä erilaisia etenemisvinkkejä, esim kulje takaperin. Lapset ovat ottaneet uuden toiminnan innoissaan vastaan, isommat oppivat samalla lajittelun ja kierrättämisen etuja: olemme saaneet 9 kuukaudessa 800 litraa muovia siirrettyksi sekajätteestä muovinkeräykseen. Olemme menestyksekkäästi yhdistäneet useita Vasun osa-alueita: Lapsen osallisuus + Lisää liikuntaa arkeen + Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys = Oppimista hauskan leikin avulla.

SISÄLTÖALUE: KASVU

IDEA 3

<https://peda.net/lappeenranta/varhaiskasvatus/perhep%C3%A4iv%C3%A4hoito/sap/pl/skl3/arjen-touhuja/maaliskuu?session-tdid=7e03ba88-dce8-4bbc-a583-fc6398d3c720>, , Linkin takaa löytyy keväinen projektimme: Ruoka-Nanni (kuten lapset projektin nimesivät), , Ajatus projektista lähti haastesta sekä lasten mielenkiinnon kohteesta. , -Syksyisin korjaamme oman kasvimaan satoa ja se motivoi lapsia hetkellisesti maistelemaan salaatteja, raasteita jne. Kevättä kohti mennessä asiaa nostetaan tämän projektin avulla esille ennen kasvimaalle kylvöhommiin pääsyä., -Haasteena on aika-ajoin saada lapset maistelemaan eri ruokia. Varmasti jokaisessa ryhmässä ympäri Suomea. , -Viime päivinä on kovasti lapsia puhuttanut, miksi ruokaa pitää syödä, olisi kuulemma mukavampi syödä jäätelöä joka päivä. Nyt oli oiva tilaisuus toteuttaa pitkään mielessä ollut ideani., , Ruoka-Nanniin tarvitaan:, -yksi vapaaehtoinen lapsi makoilemaan hetkeksi suurelle paperille., -Sanomalehdistä/mainoksista leikattuja ruuan kuvia, , Lapset leikkasivat ruuan kuvia lehdistä. Mie leikkelin myös jotain, jotta saadaan tarpeeksi monipuolisia kuvia toteutukseen., , Yksi lapsista makasi mallina piirrettäessä ihmiselle ääri viivoja. , , Meiltä löytyi lisäksi lasten anatomian kirja, josta lapset katsoivat ideoita, mitä voisimme hahmon sisälle piirtää. Yritin pitää kuvan tarpeeksi yksinkertaisena, jotta pienikin lapsi ymmärtää idean. Lisäsimme Nanniin luita, sydämen, suoliston, aivot sekä verisuonia (mikä vahvistaa verta?) eri väreillä piirrettyinä, jotta hahmottaminen on tarpeeksi helppoa. , , Yhdessä aloimme pohtimaan kuva kavalta, mitä kyseinen ruoka vahvistaa., Jaoin hyvin karkeasti ruuat: Maito vahvistaa luita, liha kasvattaa lihaksia. Kalan rasvat uivat voitelemaan aivoja, jotta voimme ajatella paremmin. Herkkujen kohdalla piti miettiä, miten ne sijoittaisimme järkevästi turhaan niitä demonisoimatta. Lapset keksivät hyvin nopeasti, etteivät herkut vahvista mitään. Piirsimme roskakorin, jonne sijoitimme myös kuvan paristoista. Paristot kuvaavat sitä, että herkuista saa hetkellisesti energiaa, roskakori puolestaan sitä, etteivät ne vahvista mitään erityisesti. , , Kovasti kummastutti, miten paljon ihmisen veri ja suolisto tarvitsevat toimiakseen ja luodakseen ihmiselle hyvän/terveen olon. Lapset

nappasivat Ruoka-Nannin hyvin nopeasti omakseen. Sieltä oli helppo ja mukava kipaista katsomaan, mihin kaikkeen tämän päivän menu vaikuttaa positiivisella tavalla! , , Myöhemmin teemme vielä Nannista a4-kokoiset versiot, johon lapset saavat itse piirtää haluamiaan ruokia oikeille paikoilleen. Isolle paperille piirrettyä kuvaa voi hyödyntää mukavasti tässä! , , Hauska ja opettavainen projekti: kasvun tukeminen, ympäristö, kestävä kehitys, taiteellinen kokeminen, lasten osallisuus, yhdessä tekeminen. Monta erilaista osa-aluetta yhdessä projektissa. Toivonkin a4-kokoisten Nannien auttavan ja osallistavan myös vanhempia kotona ruokakasvatuksessa!

IDEA 4

Positiivisen palautteen perjantai-posti!, , Talvi on tuntunut erityisen pitkälle ja uuvuttavalle. Välillä on tullut tunne, etten löydä lapsesta tarpeeksi hyvää. Iltaisin olen saattanut miettiä, millaisin kuulumisin olen lapsen kotiin lähettänyt.. Oliko ainoastaan negatiivista sanottavaa päivästä? Muistinko kertoa onnistumisista? Tähän halusin muutoksen. Pro-koulun malli toimi idean pohjana., , Laitoin eteisen seinälle lasten oman postilaatikon. Viikon aikana laitan jokaisesta lapsesta onnistumisia ja hyvää paperille ja sujautan postilaatikkoon. Myös lapsille tarjotaan mahdollisuus palautteen antoon. Hyvä palaute ei saa kohdistua ulkonäköön. Hyvää palautetta saa mm. käytöksestä, leikeistä, osallistumisesta ja onnistumisesta. Perjantai on postipäivä, jolloin luemme yhdessä palautteet ja sujautamme ne reppuun kotiin vietäväksi. Näin jokainen voi lähteä hyvillä mielin viikonlopun viettoon, mie sekä vanhemmat. Toivon tämän herättelevän myös vanhempia huomaamaan hyvän lapsessa. Ei takerruta viikonlopuksi huonoihin asioihin ja mahdolliseen negatiiviseen palautteeseen.

IDEA 5

Päiväkodin piha-alueesta osa olisi varattu hyötykasvien istuttamista varten. Näin lapsille muodostuisi käsitys siitä, mistä ruoka on useinmiten peräisin. Ehkä pieni kasvihuonekin olisi paikallaan. Pihalla saisi myös olla pieni liikennepuisto, jossa polkuautoilla saisi opetella liikenteen alkeita. Myös luonnonvarainen tila puineen ja kivineen olisi tervetullut monesti liian valmiiksi rakennettujen pihojen lisukkeeksi. Toki perinteiset hiekkalaatikat ja keinut ym. härvelit yhteen nurkkaukseen. Sisälle pitäisi saada enemmän eri lihasryhmien harjoittelemista varten kiipeilyseiniä ja muita liikuntaan houkuttelevia laitteita, roikkumista, tasapainoilua jne.

SISÄLTÖALUE: YHTEISÖ

IDEA 6

Lapset toiminnan suunnittelijoina ja vanhemmat osana kasvatustiimiä, , Kaupungissamme järjestettiin kesällä 2018 Erämessut, jotka toivat paikkakunnalle paljon väkeä, ja koskettivat lähes jokaista kuntalaista. Elokuun koittaessa lapset ryhmässä kertoivat omia kokemuksiaan messuista. Joku keksi idean ryhmän omista messuista. Messuidea lähti elämään omaa elämäänsä, ja pian varattiin päiväkodin sali konemessuja varten. Lapset suunnittelivat messuja, pyysimme myös kotijoukkoja mukaan messusuunnitteluun ja toteutukseen. Ja niinpä yksi isä kutsui koko ryhmän metsään seuraamaan oikean metsäkoneen työskentelyä, ja metsänhoitoyhdistys lähti mukaan paistamalla ”työväelle” makkarat. Halukkaat saivat kokeilla, miltä koneen ohjaamossa tuntui istua. Toisen lapsen isä toi näytteitä viljalajeista, ja näin ohra, ruis ja kaura tulivat tutuiksi. , , Erään tytön äiti teki tyttärelleen joka aamu kauniin letin. Toiset tytöt ihastelivat lettejä. Lapset esittivät kutsun äidille, tulla tekemään lettejä päiväkotiin. Näin ryhmäämme muodostui, osaksi messuja, letityspiste. Osa lapsista toivoi kahviota, ja keittiön väen kanssa yhdessä varasimme mehua ja keksiä, joita pikkumyyjät myivät. , , Messujen jälkeen yhteistyö vanhempien kanssa tiivistyi, ja lapset alkoivat itse pohtia mitä olisi mukava tehdä, ja osaisiko jonkun vanhempi auttaa. Näillä yhteisillä toiminnansuunnittelu ”palavereilla” ryhmään järjestyi kauden aikana paljon toimintaa. , , Päiväkodin kauneimmat joululaulut lauloimme erään äidin säestäessä viululla. Ryhmämme osallistui äidin ja tyttären ohjaaman tanssituntiin. Laskiaisena päiväkodin pihaan toi perhe ponin, ja kaikki pääsivät ratsastamaan. Osa

lapsista toi kotoa ponille porkkanoita kiitokseksi. , , Lasten kanssa on juteltu, että jokaisen osallistuminen on arvokasta. Ja osallistua voi monella tapaa. Joku toi kotoa vessapaperirullan, jota askarteluun kaivattiin. Jokaisen vanhempi on tehnyt retkille eväitä. Ja tuonut lasten suunnittelemiin leikkeihin lainaksi leluja ja materiaaleja. Yhdessä lasten kanssa (vanhempien avustuksella) on järjestetty nukkeneuvola ja autokorjaamo. , , Kausi päättyi ryhmän ja perheen yhteiseen iltaan paikallisella metsästysmajalla. Vanhemmat järjestivät illaksi talkoilla tarjottavaa ja poniratsastusta. Lasten toiveesta henkilökunta vei paikalle lahjoituksina saatuja lautoja, nauvoja ja näin nikkarit pääsevät hommiin. , , Lapset ovat olleet koko kauden mukana suunnittelemassa toimintaamme. He osaavat itse ehdottaa erilaisia tapahtumia ja projekteja, ja innostuvat myös toisten ideoista. Lapset myös pyytävät mukaan ”yhteistyökumppaneita”, eli useimmiten vanhempia.

IDEA 7

VIISAAT VIISARIT, , Varhaiskasvatustilaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet edellyttävät lapsen osallisuutta ja lapsen mielipiteen selvittämistä häntä itseään koskeissa asioissa. Jokainen lapsi on paras asiantuntija oman hoitopäivänsä toteutumisesta. Lapsen viisautta ei tule vähätellä. Haastatteleamalla lasta saadaan tietoa lapsesta itsestään sekä varhaiskasvatustyöskentelyn toiminnosta. Olemalla kiinnostunut lapsen mielipiteistä, osoitamme arvostusta lasta kohtaan. Tavoitteena on edistää lapsen hyvinvointia muuttamalla tarvittaessa arjen toimintatapoja lapsen edun mukaisesti. Viisaat viisarit -peliä voi käyttää toiminnan suunnittelussa, valmistautuessa lapsen vasukeskusteluun sekä toiminnan arvioinnissa., Viisaat viisarit -pelissä on kuvattuna oleellimmat hoitopäivän aikana toistuvat toiminnot. Lapsi valitsee vihreillä viisareilla kolme asiaa, joista tykkää hoitopaikassa. Punaisilla viisareilla merkitään ne asiat, joista lapsi ei pidä tai joihin ei mielellään osallistu. Lapsen valitsevat asiat käydään läpi yksi kerrallaan ja kirjataan erillisille lomakkeelle. Kasvattajan tehtävänä on jututtaa lasta hänen valitsemastaan kuvasta ja saada lisäkysymysten avulla perustelut lapsen valinnoille. Pelissä olevia kuvia ei ole nimetty eikä niitä ole tarpeen etukäteen lapsen kanssa käydä läpi mitä kuva tarkoittaa. Lapsi saa itse muodostaa käsityksensä kuvasta ja kertoa mitä siinä tapahtuu tai miksi lapsi valitsi juuri sen kuvan., Peli sisältää kaksi lisätaulua, joissa toisessa on kuvia erilaisista sisäleikkileluista. Toisessa on kuvia ulkona tehtävistä toiminnoista. Niitä voi näyttää lapselle lisäkysymysten tueksi, jos hän on valinnut ulkoleikki tai sisäleikkikuvan. Lisätauluja voi käyttää apuna myös pienen lapsen kanssa, joka ei puheella pysty vielä ilmaisemaan riittävästi mielipidettään., Lomakkeella on myös kuusi avointa kysymystä, jotka täytetään lopuksi. Lapsen omasta kellotaulusta otetaan kuva ja tallennetaan lapsen omiin kansioihin. Kuvan voi myös lähettää huoltajille. Peli soveltuu hyvin käytettäväksi myös huoltajien odotusten ja toivomusten selvittämiseen., Olemme kehittäneet tämän pelin Oulun yliopiston Täydentävien opintojen keskuksen johtamiskoulutuksen kehittämistehtävänä. Koulutukseen osallistui n. 20 varhaiskasvatuksen esimiestä. Heiltä saaduissa palautteissa nousi esille pelin käyttökelpoisuus myös pienten lasten kanssa. Alla muutama lainaus kommentteista: , "Viisaat viisarit-"peli" on aivan mahtava." , "Tämä oli ihan huikea idea! " , "Tietysti tähänkin vaaditaan se yhden kasvattajan antama aika vain yhdelle lapselle, mutta mielestäni pelistä saadut tiedot varmasti korvaavat "menetetyn" ajan." , " Aito kohtaaminen lapsen kanssa on tärkeää." , Esittely Viisaat viisarit -pelistä, https://drive.google.com/open?id=1ArtCIKsV9ALkXv1_WoVU6BH28wp3JiNg

SISÄLTÖALUE: ILMAISU

IDEA 8

Olemme ideoineet roolivaatelaatikot(muoviset kannelliset laatikot/ matkalaukku). Laatikkoita on helppo kierrättää ryhmästä toiseen. Meilläkin on iso päiväkotitoiminta, ei ole mielekasta, että joka ryhmässä kaikki roolileikkivälineet. Olemme keränneet tällä hetkellä 7 roolileikkilaatikkoa. Laatikkoista löytyvät roolivaatteet ja -välineistöt seuraavista leikkiteemoista: lääkärileikki, poliisileikki, palomiesleikki, merirosvoleikki, työmaaleikki, kahvilaleikki, kampaamo. Kuhunkin laatikkoon on liitetty tavaraluettelo, jotta laatikon siirtyessä ryhmästä toiseen, on helppo tarkistaa, että kaikki tavarat ovat tallessa. Laatikot ovat lisänneet

erilaisia roolileikkejä päiväkodissamme, tuoneet vaihtelua roolileikkeihin kierrättämisen myötä ja laatikot innostavat pienien taukojen jälkeen lapsia kovasti, kun samat roolivaatteet eivät ole saatavilla ryhmässä koko ajan. , Annan esimerkin muutaman laatikon sisällöstä esim. poliisilaatikko: suurennuslasi, poliisi takki ja hattu, kierrelehti + kynä, kännykkä, kamera, poliisikoiran asu. Kahvilaleikki: pöytäliina, posliiniset kahvikupit ja lautaset, posliiniset mukit, muovisia pikareja, kankaisia muffineja ja kakkuja, kankaisia sämpylöitä ja vihanneksia, kassakone ja rahaa, kokin asu., , Samaa kierrättämisen ideaa olemme toteuttaneet myös tilojen suhteen. Olemme valinneet yhden tyhjänhuoneen, johon lasten toiveista ideoimme uusia roolileikkejä. Roolileikki vaihtuu huoneessa säännöllisesti. Tänä vuonna huoneessa on ollut hammaslääkäri, Tonttula ja ravintola. On tärkeää, että lapset ovat saaneet ehdottaa roolileikkejä, joista he ovat saaneet sitten äänestää suosikkinsa. Lapset ovat olleet vahvasti mukana ideoimassa tarvittavaa välineistöä ja rakentamassa kulloistakin leikkutilaa.

IDEA 9

Medialukutaito varhaiskasvatuksessa, , Aihetta olin pohtinut jo pitkään. Mediakasvatus on tärkeää kasvun, ajattelun sekä yleistiedonkin kannalta. En kuitenkaan halua lisätä ennestään runsasta ruutuaikaa ja toiminta pitäisi saada lapsille mielenkiintoiseksi. Jälleen kerran, lasten ihmetteleminen toi miulle oikeat työkalut toteuttaa mediakasvatusta ikätasoon sopivalla tavalla., , Istuimme eräänä iltapäivänä piirtelemässä lasten kanssa. Piirsin ison linnun paperin alalaitaan. Linnun taakse alkoi hahmottumaan kaupunkikuvaa. Lapset katsoivat ihmeissään miun piirtämää kuvaa "Satu, ei lintu voi olla bussipysäkkiä isompi!", Kerroin ja yritin selittää lapsille, että tietysti voi olla. Riippuu siitä, mistä kuvakulmasta kuva on tehty tai otettu. "No eikä voi!" Huusivat lapset kuorossa. Miun sisäinen lapsi heräsi ja yritin vielä asiaa selittää tuloksetta. , , "Laittaakas kengät jalkaan ni mie näytän miten saadaan tehtyä huijauskuvia ja mitä kuvakulma tarkoittaa! Mennään tekemään teistäkin isompi kun bussipysäkki!", , Mentiin pihalle ottamaan huijauskuvia. Ensin kuvasimme lapset bussipysäkillä normaalisti. Sitten vaihdoimme kuvakulmaa ja asetelmaa vähän, jonka jälkeen lapset näyttivät jättiläisiltä bussipysäkin luona. Lapset innostuivat hurjasti ja napsimmekin pitkään niitä "huijauskuvia". Lapsilla oli oma kenkä kädessä minkä saimme näyttämään jättiläisen kengältä. Pienen pienen puutikku näytti suurelta tukilta jne. , , Kuvausvälineenä oma kännykkä. Se oli tarpeeksi helppo käyttää ja tutkia kuvia heti paikan päällä. , Kuvista saimme aasinsillan jutella padin/tietokoneen näytölle ilmestyvistä kuvista, jotka eivät aina ole todellisia. Osa saattaa olla juurikin meidän kuvien kaltaisia huijauskuvia. , , Mikä parasta, lapset juoksivat myöhään iltapäivällä vanhempien luokse innoissaan kertomaan miten olimme ottaneet huijauskuvia! , , <https://peda.net/lappeenranta/varhaiskasvatus/perhep%C3%A4iv%C3%A4hoito/sap/pl/skl3/arjen-touhuja/kes%C3%A4kuu>

linkin takaa löytyy vielä tästä projektista kuvia.

SISÄLTÖALUE: KIELI

IDEA 10

Esikouluryhmässämme halusimme saada kirjaimet elämään arjessa ja mielestämme olemme siinä kivasti onnistuneet. Kirjaimiin tutustumisen aloitimme leikkimällä lasten omilla nimillä. Tutkimme ja tavutimme niitä ja leikkasimme nimilaput tavuiksi, joita yhdistelimme saaden uusia hauskoja sanoja tai nimiä. , , Se, missä järjestyksessä olemme eri kirjaimiin tutustuneet tarkemmin on lasten valitsema. Vuorollaan jokainen lapsi saa arpoa nimiämpäristä jonkun ryhmän lapsen nimen ja tämä lapsi saa päättää, mitä kirjainta alamme seuraavaksi tarkemmin opetella ja harjoitella. Kun kirjaimen päättävä lapsi lähtee hakemaan toisesta huoneesta seinältä isoa kirjaimen kuvaa, toiset lapset arvuuttelevat, mikä kirjain tulee valituksi. Ja voi tuota jännityksen tunnetta kun kirjain paljastetaan. Lapsilla on omat kirjainpussit, joihin he aina kirjainpajan aluksi tekevät tussilla kartonkilapulle valitun kirjaimen. Mikäli omassa nimessä on tuo kirjain, se tehdään vihreälle lapulle ja niin monta kuin niitä omassa nimessä on. Olemme yhdessä miettineet, mitä kivaa

yllätystä saisi se lapsi, joka saa oman nimensä valmiiksi. Lapset päättivät, että oman nimensä valmiiksi saanut lapsi pääsee ensimmäisenä ruokajonoon, vaikka ei olisikaan muutoin oma vuoro. , , Iso kirjainkuva laitetaan aina ulko-oveen, jotta vanhemmatkin näkevät käsiteltävän kirjaimen. Luokan pöydällä on laatikko, mihin lapset viikon aikana tuovat valitulla kirjaimella alkavia tavaroita. Lapset ovat olleet todella kekseliäitä ja vanhemmatkin ovat olleet kivasti juonessa mukana. Myös huumoria on ollut paljon mukana, kun lapset aikovat tuoda milloin isänsä, äitinsä, sisaruksensa, koiransa tai vaikka Amerikan mumminsa pöydälle viikoksi. Usein kirjainpajan aluksi pöydälle istahtavatkin ne lapset, joiden nimi alkaa valitulla kirjaimella. , , Pöydällä on myös kirjainpurkki (värillisellä kontaktimuovilla päällystetty maitopurkin pohja, jonka kyljessä valittu kirjain

IDEA 11

Lukemisvalmiuksien harjaannuttaminen päiväkodeissa Lukiva-kerhossa, , Tarve ja tavoitteet: mitä lähdettiin tekemään ja miksi?, , Järvenpään kaupungin varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä Niilo Mäki -instituutissa (2011) kehitetty lukemisvalmiuksien LUKIVA-arviointimenetelmä 4–5 -vuotiaille lapsille vuoden 2013 alusta alkaen. Arviointimenetelmä toimii ennakoivasti riskikartoituksena ja menetelmän avulla pyritään tunnistamaan lapset, joilla on suurin tuen tarve ja todennäköisyys luki-vaikeusriskin osalta. Tätä riskiä kuvataan arviointimenetelmässä indeksilukemalla ja riskiryhmään kuuluville lapsille suositellaan luki-valmiustaitojen harjoittelua. , Varhaiskasvatuksen erityisopettajat tekevät Lukiva-testin kaikille varhaiskasvatuksen piirissä (päiväkodit ja perhepäivähoito) oleville 4-vuotiaille lapsille. Lukiva-testiin kuuluu vanhemmille osoitettu kyselylomake, jonka avulla kartoitetaan lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä erityisiä vaikeuksia lapsen lähisuvussa; noin puolella riski luki-vaikeuteen on perinnöllistä. Lukiva-arviointimenetelmän avulla saadaan selville, olisiko luki-valmiuksia hyvä vahvistaa ennen koulun alkamista. Tieto testin tuloksesta menee lapsen ryhmään ja vanhemmille sekä vanhempien kautta neuvolaan 4-vuotistarkastuksen yhteydessä. Terveystieteiden tutkimuskeskus voi tehdä testin kotihoidossa oleville lapsille 4-vuotisneuvolakäynnillä. Lukiva-arvio uusitaan 5-vuotiaana niille lapsille, joilla on kohonnut todennäköisyys luki-riskiin. Seuraavan kerran luki-valmiuksia kartoitetaan esiopetuksen alkaessa., Tutkimusten mukaan suomalaislapsia olisi tehokkainta harjaannuttaa 1-3 vuotta ennen varsinaisen lukemaan oppimisen alkamista (Silvén ym. 2007). Luki-valmiustaitojen harjoittelu varhaiskasvatuksessa ei ole aina ollut systemaattista suosituksesta huolimatta. Tästä johtuen varhaiskasvatuksen erityisopettajat kehittivät harjaannuttamismateriaalin, jota kasvattajat käyttävät päiväkodissa säännöllisesti pidettävässä Lukiva-kerhossa., Lukiva -harjaannuttamismateriaalin avulla pyritään lisäämään myös vanhempien osallisuutta luki-valmiuksien harjaannuttamiseen. Tavoitteena on vanhempien ja varhaiskasvattajien tietoisuuden lisääminen lukemistaidon kehittymisestä sekä lukemisen kulttuurin edistämisen tärkeydestä. Oikea-aikainen tuki lisää lapsen osallisuutta ja hyvinvointia sekä vahvistaa itsetuntoa. Nämä asiat ennaltaehkäisevät kasautuvia oppimisvaikeuksia sekä syrjäytymistä. Varhaiskasvatusikäisen lapsen vanhemman tietoisuus ja myöhemmin lapsen oma ymmärrys luki-vaikeudesta ja sen harjaannuttamisen tärkeydestä vaikuttaa yksilön oppimiseen. Pidemmällä tähtäimellä oikea-aikainen tuki lisää tasa-arvoa koulutuspolkuun ja elämän hallintaan., , Ratkaisu: mitä tehtiin tavoitteiden saavuttamiseksi?, , Varhaiskasvatuksen erityisopettajat havaitsivat, että luki-valmiustaitojen harjoittelu varhaiskasvatuksessa ei ole aina systemaattista suosituksesta huolimatta, vaikka ideoita lukemisen valmiuksia vahvistavista peleistä ja leikeistä on annettu sekä lapsen ryhmään että kotiin. Tästä syystä he kehittivät harjaannuttamismateriaalin, jota kasvattajat käyttävät varhaiskasvatuksessa säännöllisesti pidettävässä Lukiva-kerhossa. Lukiva-kerhomateriaaliin sisältyy tietopaketti luki-valmiuksista ja niiden kehittymisestä sekä harjaannuttamisesta. Lukiva-kerhossa käytetään varhaiskasvatuksen erityisopettajien kokoamia materiaaleja, joissa on hyödynnetty Järvenpään kaupungin puheterapeuteilta saatuja harjoitteita. , Kerhomuotoisen harjaannuttamisen tavoitteena on toteuttaa koko varhaiskasvatuksessa tasavertaista ja tehokasta luki-valmiuksien harjaannuttamista kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä., • harjaannuttamisesta suositellaan tehtävän 10-15 kerran jakso , • interventiota toteutetaan 1-2 kertaa viikossa ja 15-25 min kerrallaan. , • Lukiva-kerhon harjoitukset on suunniteltu 4-5-vuotiaille lapsille , • harjoitukset ovat

toiminnallisia ja strukturoituja , • leikinomaisuus ja monikanavaisuus ovat merkityksellisiä harjoittelussa ja oppimisprosessissa, • jaksottainen tai kuuriluonteinen harjoittelu on tehokkainta. , , Tulokset: mitä hyötyjä saavutettiin?, , Tällä hetkellä, kun Lukiva-interventiota on toteutettu vuoden verran, näyttäisi siltä, että interventio on ollut hyödyllinen: Kasvattajien ja lasten vanhempien tietoisuus ja kiinnostus luki-valmiuksien harjaannuttamiseen on lisääntynyt. Kasvattajat ovat kertoneet, että Lukiva-materiaali jäsentää oman työn tekemistä, myös niissä ryhmissä, joissa ei tällä hetkellä pidetä Lukiva-kerhoa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat ryhmäkäynneillään havainneet, että tämä näkyy myös siten, että ryhmien seinillä on aiempaa enemmän esillä muun muassa kirjaimia ja numeroita ja Lukiva-pelit ovat jokapäiväisessä käytössä., Lukiva-kerho on tarkoitus juurruttaa pysyväksi käytännöksi Järvenpään varhaiskasvatukseen. Kerhomateriaalia muokataan lasten tarpeista ja henkilökunnan palautteesta käsin. Interventiojakson jälkeen on tarkoitus tehdä uusintatestaus lapsille, jotka ovat olleet Lukiva-kerhossa. Tällöin saamme luotettavasti selville intervention vaikuttavuuden., Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt ja niiden henkilöstö hyötyvät uudesta interventiosta ja siihen liittyvästä materiaalista. Kasvattajien tietoisuus ja sitä kautta työmotivaatio lisääntyy. Valmiiksi suunniteltu ja tuotettu materiaali helpottaa kasvattajien työtä. Lasten vanhempien tietoisuus ja kiinnostus luki-valmiuksien harjaannuttamiseen on lisääntynyt. Tämä on lisännyt yhtenäisiä käytäntöjä lapsen vanhempien ja varhaiskasvatuksen välillä. Esimerkiksi vanhemmat ovat pyytäneet kotiin Lukiva-kerhossa käytettäviä materiaaleja ja ottaneet käyttöön myös muita oppimislejyjä, mm. Eka-peli, Molla-ABC, Alias., Järvenpään neuvolan terveydenhoitajat ja puheterapeutit ovat tietoisia menetelmän käyttämisestä. Lukiva-tuloksia hyödynnetään verkoston yhteistyössä, mm. neuvolassa, Lastenneuvolatyöryhmässä sekä puheterapeuttien kanssa. Puheterapeutit toivovat tiedon Lukiva-testin tuloksesta puheterapia-arvioon menevistä lapsista. Puheterapeutit voivat myös suositella yhdeksi tukitoimeksi varhaiskasvatuksessa toimivaa Lukiva-kerhoa, mikäli lapsella on selvästi nimeämiseen liittyvää vaikeutta tai luki-riskiä., Lukemisen valmiuksien harjoittelulla ehkäistään tai lievennetään kouluikäisten lukemisen pulmia. Sujuvan lukutaidon oppiminen on merkityksellistä, koska myöhempi oppiminen rakentuu pitkälti luku- ja kirjoitustaidon varaan. Riittävän varhain aloitetut tukitoimet vähentävät lasten tutkimustarvetta (esim. puheterapeutin arviot) ja suurempia tukitoimia myöhemmin. , , Yhteystiedot: varhaiskasvatuksen erityisopettajat Miia Kolehmainen, puh. 040 315 3896, Tiina Linne, puh. 040 315 2463, Marjut Parkkima, puh. 040 315 3035.